

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 570.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Pazin 9. Včeraj zvečer je tukaj umrl deželni poslanec dr. Fran Costantini.

Dunaj 8. Danes predpoludne se je v kapeli tukašnjega ruskega poslanstva darovala maša-zadušnica za pokojno bolgarsko kneginjo Lujizo. Istotako je bila črna maša v frančiškanski cerkvi. Mašam je prisostvovalo mnogo odličnih dostojanstvenikov.

Budimpešta 8. Ko je bilo rešeno dvoje glasovanj po imenih, je bil državni zbor preložen na četrtek, dne 16. februarja.

Pariz 8. Komora se je posvetovala o proračunu trgovskega ministerstva. Poročevalce o zakonskem načrtu, po katerem naj bi se o revizijskih stvareh razpravljalo v bodoče pred združenimi komorami kasacijskega sodišča, je predložil poročilo komisije in je izjavil, da ista jutri razdeli akte o preiskavi, ki jo vodi Mazeau.

Madrid 8. Kraljica regentinja je podpisala dekret, s katerim se cortes skličejo za dne 20. februarja in s katerim se zopet podeljujejo ustavna jamstva.

Washington 8. Kakor poročajo iz Manile, je bil neki oddelek kanzaškega polka v neki goščavi blizu meje Calvoana včeraj napaden od Filipincev. Po hudem boju, v katerem sta bila dva Amerikana ubita in šest ranjenih, so se morali umakniti Filipinci.

Tananarivo 8. V lukah v Madagaskaru so se ukrenile potrebne odredbe za prihajajoče iz otoka Sv. Mauricija, kjer se je zasledilo več sumljivih slučajev kuge.

Meksika 8. Uvozna in izvozna carina je meseca januarja t. l. znašala 2,349.000 dolarjev, meseca decembra 1898. pa 2,427.000 dolarjev in meseca januarja minolega leta 1,881.000 dolarjev.

PODLISTEK.

3

Neta.

Spisal Poluka.

»Povem vam mama, jaz zbolim ali pa si kaj naredim, če bo Neta še kaj dolgo pri hiši. Jaz jo ne morem videti nič več!«

»Ah, prosim te, potrpi, kaj hočem žnjo, saj nam dela!«

»Ah kaj dela! To delo! Naj gre drugam, naj drugje dela, če ne, pojdem jaz! — Jaz je nečem gledati več! — Sedlarjeva Pepina se je zaročila minoli teden. Z menoj hodi v šolo, nima nič, kakor jaz, a je grji nego jaz. — Ne bo se jej več treba beliti glave. — Jaz imam tudi že dovolj teh knjig! — Lahko bi bilo res že drugače, koliko se jih je že zanimalo za-me! Oni sodni pristav je bil do cela zaljubljen v me, ni dosti manjkalo in vprašal bi bil pri vas za me. Bogat je in konec bi bilo teh skrbi! — Da, konec bi bilo zdaj že vsemu, ko ne bi bil zvedel, da je ono pošastno bitje, katero je srečal nekoč pred neko hišo, ko je čakal na me, da je oni stvor moja sestra! — Za tako svakinjo bi se seveda zahvalil vsakdo! — Proč naj gre!«

»Ali prosim te, kaj porečejo ljudje! Kakov škandal bo to!«

Sredce 8. Pogreb pokojne kneginje Marije Lujize je bil zelo imponzanten. Krsto je dvignil vojni minister in poveljniki polkov, ki nosijo ime umrle kneginje. Mrtvaške prte so nosili ministri, predsedniki komor in župani. Za krsto so šli knez Ferdinand, nadvojvoda Leopold Salvator, kralj Milan, vojvoda Bavarski, ruski general Bobrikov, Šakir-paša, rumunski poslanik Candianu itd. itd. Krsto so nesli v katoliško cerkev, kjer je bila blagoslovljena. Tam ostane, dokler je ne prepeljejo v Filipopol.

Pojte in storite tudi Vi tako!

V naglici, s katero moramo slediti bežečim dogodkom vsakdanjim, ki so se vzlasti tu na Primorskem v zadnje čase kar kupičili jeden na drugega, bi bili kmalu pozabili na dogodek, ki se nam zdi dovolj važen, da spregovorimo o njem resno besedo na tem mestu. Malo kasno je sicer, toda nikakor ne prekasno. Saj je nauk, ki ga morejo crpiti iz tega dogodka izvestni krogi, ne le lep in vzvišen; ampak tudi trajno veljaven.

Dne 16. januarja t. l. je bil na Dunaju velik shod. Prirejen je bil v protest proti znamenemu predlogu posl. Kolisko v deželnem zboru Niže-avstrijskem. Ta predlog je namreč meril na to, da se v rečni pokrajini proglasi nemščina jedino veljavnim jezikom v šoli, uradu in javnem življenju. Češčina pa naj bi se proglasila brezpravno. Ta predlog je bil udarec v obraz pravici in zakonu. Tu ne treba zgubljati mnogo besed v označenje in obsodbo takih predlogov in zahtev, kajti zadošča popolnoma, ako zabeležimo tu, da na Niže-Avstrijskem bivajo stalno stotisočev duš češkega življa, in to toliko v mestu dunajskem samem, kolikor po deželi.

Jeziku teh stotisočev se hoče vzkratiti uživanje pravic, zajamčenih mu v zakonu! To je

»Brr škandal! Kak škandal?! — Mar ni že stara štiriindvajset let! — Kdo je primoran rediti jo zastonj! — Škandal! Ha, ha! Kaj hočete večega škandala, nego je ona sama za nas! — Ko bi bila vsaj blazna, dali bi jo v norišnico! — Iznebiti se je moramo, — sliši mama, — moramo!«

In Filipina je jezno skočila s stola, stisnila pest in ponavljala:

»Moramo, moramo!«

»Ko bi se je le mogli!« prigovarjala ji je mati, zunaj pa so se zaprla kuhinjska vrata in Neta je vsa iz sebe hitela po hodniku, čez stopnice, doli na ulico.

»Moramo . . . , moramo! . . . Iznebiti se je moramo«, donelo ji je po ušesih in drvila je po ulicah, da so se je ljudje ogibali plaho in začudeno zrli za njo.

Ona pa je hitela vedno dalje in dalje. — Le proč od ljudij, le proč od človeških bitij!

Pritekla je že venkaj iz mesta na polje, a vedno jo je še podilo dalje, tam ob reki pa se je zgrudila na zemljo vsa utrujena.

»O Bog, saj moram, saj moram!« In vila je roke in solze so ji lile preko grdega, raskavega obraza. Trepalnice so ji bile zatekle od joka, lica pa so jo skelela od solz.

»Odpusti mi, o Bog, odpusti mi! . . . Saj moram jaz, da oni ne bodo morali! . . .«

drzen, nečuvčen atentat, ki ni smel ostati brez odgovora in odpora.

A prav živelj češki ni izrezljan iz takega mehkega lesa, da bi molčal na take atentate in da bi resignirano držal svoj hrbet, tako, da bi bilo tem prikladnejše onim, ki hočejo udrihati po njem. Narod češki zna marveč — o da bi le tudi Slovenci znali tako! — varovati svojo kožo in svoja prava, kjer-koli je zapazil, da so ista v nevarnosti.

Takov namen obrambe, protesta in odpora je imel uvodom omenjeni shod Čehov na Dunaju. Shoda se je udeležilo nad 3000 oseb. Vsi govorniki so povdarjali, da je predlog Kolisko nečuvčno nasilstvo, proti kateremu treba protestovati najslovesneje. Čehi Niže-avstrijski da ne odstopijo od svojega prava — nikdar! Tudi vladi so očitali, da ne izpolnjuje svojih dolžnosti glede dolžnega varstva pravicam Čehov v rečni pokrajini. Slednjič se je vsprejela resolucija, v kateri je povedano na adresu vlade, da je predlog posl. Kolisko, iziroma dotični sklep deželnega zbora Niže-avstrijskega zgolj demonstracija proti veljavnim zakonom in proti narodu češkemu na Niže-Avstrijskem, ter da je rečni sklep v nasprotju z členom XIX. drž. temeljnih zakonov, z razsodbami pravne sodišča in s konkretnimi odločbami državnega sodišča!

Ta resolucija se je vsprejela soglasno in ob splošnem navdušenju. Vse to, kar so povdarjali govorniki in kar je rečeno v resoluciji, je tako pošteno in jasno, kakor so jasna prava vseh narodov, živečih v tej državi. Ali ni samo to, kar smo hoteli povdariti poleg okolnosti, da je bila udeležba ogromna na rečenem shodu. Poleg te okolnosti je marveč veleznamenito tudi dejstvo, da je bilo med udeleženci zastopnikov vseh slojev naroda in vseh strank od desnega krila buržoazije preko sredine malega moža

»O Bog, odpusti mi ta greh! . . .« Ne morem nič več dalje živeti tako! O Bog, odpusti mi, odpusti mi! . . . Oh, saj moram, moram! . . .«

In zvijala se je po zemlji, stezala roke proti nebu in plakala:

»O Bog, zakaj sem taka! . . . Zakaj?! . . . Kaj sem zakrivila?! . . . Odpusti mi, o Bog, odpusti mi! . . .«

In planila je kvišku ter se zagnala doli v reko.

Zelenkasti valovi so tožno žuboreli mej skalami, belo se penili krog pečin in lahno močili grmovje ob strugi. Visoko je plusnila voda ob Netinem skoku, za hip se bliščala v zraku v solčnih žarkih, a takoj potem so vode zagnile hladni grob nesrečnega dekleta.

Še enkrat se je nekoliko dalje prikazala nje glava izmej valov, še za trenotek je obsevalo solnce oni razorani, popačeni obraz, a val ga je pokril v istem hipu in voda je mirno tekla dalje.

Valovi so žuboreli mej skalami in bilo je, kakor da se v enakomerni šepet njihov vmešavajo tožni kliki:

»Moram . . . , moram! . . .«

(Zvršetak.)

in narodne demokracije do — mednarodne socijalne demokracije!! Sodelovanje te poslednje na shodu v obrambo prava naroda je oni dogodek, o katerem smo menili, da bi mogli iz njega crpiti pouk tudi izvestni krogi slovenski, oni krogi, ki so si utepli v glavo, da najboljše služijo svojim »socijalističnim« načelom, ako porogljivo prezirajo vso borbo naroda za svoja narodna prava in vsa prizadevanja, ki niso v neposredni zvezi z socijalnimi vprašanji. Le-tam kličemo v spomin besede, ki jih je na večkrat omenjenem shodu izrekel zaupnik socijalne demokracije, delavec Dvořak, in s katerimi je izjavil v imenu svojih somišljenikov, **da se v tem vprašanju čutijo solidarne z rojaki svojimi!**

A če primerjamo položnje naroda češkega s položnjem naroda slovenskega, če primerjamo dušne in gmotne sile prvega z silami poslednjega, smo pač na čistem, koliko nujnejša je v nas ukupna borba za ukupna prava! Ako se češki socijalisti ne morejo odtežati spoznanju, da v borbi za ukupna prava se ne smejo cepiti moči, da moramo biti vsi na svojem mestu in da ne smemo pogrešati nikogar v tem boju: koliko svetelja dolžnost je tudi našim slovenskim, specialno pa tržaškim socijalistom, da bi sodelovali na zavarovanju narodnega obstanka in da ne bi s povdarjanjem mednarodnih načel odvrčali svojce od vrst narodnih bojevnikov, zlasti ko vidijo, da na italijanski strani take »mednarodnosti«, takega narodnega indiferentizma — ni nikjer. Saj vidimo, kako so vsi italijanski nazovi-socijalistični listi nacionalni bolj ali manj! Dokler ne odstopijo oni od narodne domišljavosti, dokler bodo oni povdarjali neresnični »italijanski značaj« dežele, dokler bodo oni — več ali manj odkrito — povdarjali superijornost italijanske kulture in bodo hoteli v imenu te kulture našemu plemenu odkazovati neko podrejeno stališče na teh domačih nam tleh: dotlej še posebno je tudi slovenskim socijalistom dolžnost, da paralizirajo z svojim sodelovanjem vse ono slabo, kolikor je provzročajo njih italijanski »sodruzi« naši krvi in našemu pravu.

Kličemo jim torej: zabeležite si besede, ki jih je izgovoril vaš češki somišljenik na shodu dne 16. januarja na Dunaju, uvažujte jih, posnemajte ta izgled — pojte, in storite tudi vi tako!!

Politični pregled.

TRST, 9. februarja 1899.

Dr. Costantini. Sinoči je umrl v Pazinu tamošnji odvetnik, prvoboritelj »italijanstva« pazinskega, odličnjak v italijanski stranki istrski, deželni poslanec in bivši predsednik političnega društva italijanskega za Istro. Za italijansko stranko v Istri pomenja smrt Costantinijeva nenadomestno zgubo, kajti pokojni je bil v italijanski stranki ne le najbistrejša glava, ampak tudi najdelavnejša, najodločnejša oseba. Fanatizem njegov je bil tolik, da je bilo izključeno vsako paktiranje žnjim.

Pa še nekaj. Mož je bil prvoboritelj namišljenega italijanstva pazinskega, a došel je tjakaj iz Rovinja. Tako importirano je vse italijanstvo pazinsko. Prav v sedanjih časih treba zabeležiti to!

Nemška sodba o Čehih. Julij Lippert, bivši namestnik deželnega maršala na Češkem in jeden voditelj Nemcev v onih dobah, ko je v nemških vrstah še kaj veljala dostojna beseda in ko še ni imel kakov pijani Schönenerer maršalske palčice v roki in še ni kričavi in razsajavi pobočnik njegov, žalostno prosluli Wolf, vihtel biča nad zastopniki naroda nemškega, Julij Lippert je spisal torej v berlinski časopis »Die Nation« članek o Čehih, ki utegne uplivati kakor mrzel curek na vse one razpaljene nemške glave, ki še ne vedo, kaj so Čehi sedanje dobe. Prav to se vidi Lippertu glavni vzrok srditim bojem, ker Nemci ne poznajo Čehov in v tem nepoznanju podcenjujejo njih moč. »Čehi so morda res — tako meni Lippert — relativno malopomembni za veliki svet, ali za Nemce so oni na tem bojišču nasprotnik, ki je mogočen materialno in kulturelno in katerega ni smeti podcenjevati. Usodnih posledic bi utegnili imeti za Nemce, ako bi v poviševanju sebe iskali poniževanja Čehov. To treba priznati: Čehi so prilagodili svoj jezik vsem

kulturnim potrebam, so v svojem slovstvu objeli vse moderno življenje, so znali to svoje stanje zavarovati si za nedogledne čase po narodnem vseučilišču in akademiji, po učnih zavodih in šolah vseh vrst notri do zadnje vasi!«

Taka je sodba pametnega Nemca o narodu češkem, in ob taki sodbi pametnega človeka se nam mora viditi tisto wolfovsko psovanje le kakor lajanje psov, ko — ne morejo ugrizniti.

Stališče mesta dunajskega v državi.

Državni poslanec Menger je tožil tedni na nekem shodu na Dunaju, da mesto dunajsko nima onega upliva v državi, katerega bi moralo imeti. Na to jerimijado odgovarja »Information«: »To že utegne biti tako. Ali sredstvo, ki je priporočal Menger v odpravo tega nedostotka, je nekam kuriozno. Dunaj naj bi bolj nemčuril in potem bi se čul njegov glas. Gospod Menger pozablja, da je Dunaj glavno mesto mnogojezične države in mnogojezične ukupne monarhije. V prvi ne sestavljajo Nemci niti tretjine prebivalstva, v poslednji pa niti četrtine. Glavno mesto ukupnosti različnih jezikov mora iskati svoje sreče le v tem, da se ne postavlja na jednostransko narodno stališče, ampak da — ob vsem varovanju svojega narodnega značaja — ima vedno pred očmi, da mora služiti kakor središče vsem državljanom. Dunaj, ki bi hotel biti le nemški, ne bi mogel biti metropola mnogojezične države, moral bi se ponižati v glavno mesto ozkega kroga nemških provincej!

Vojaštvo in narodna omika na Ruskem.

Car namerja s pomočjo svoje velikanske vojske povzdigniti duševno omiko svojega naroda. Pouk v čitanju, pisanju in računstvu tvoril bode odsihdob del vojaške izobrazbe, ter bodo ti predmeti za vojake-analfabete obvezna sestavina službe. Kolike važnosti je ta načrt, vidi se iz tega, da šteje ruska armada v miru okoli 1 milijon mož, katerih četrti del, torej 250 tisoč, vsako leto na novo prihaja, oziroma odhaja. Dosedaj je umelo čitati in pisati baje le 5% te ogromne množice. Ker aktivna služba na Ruskem traja 6 let, in imajo torej vojaki dovolj časa, da se razun v vojaških strokah izobrazijo tudi v temeljnih vedah človeške omike, pričakovati je, da bo ta veliki načrt imel najlepših uspehov. Ako se bode vsako leto četrt milijona izobražencev povračalo med narod, izginejo analfabeti na Ruskem v doglednem času popolnoma. »Če car izvrši svoj namen, smel bo se imenovati največim dobrotnikom, kolikor jih je imela Ruska«.

Tako pišejo nemški listi o istem caru, za katerega nimajo nekateri laški mazači družega, nego nesramnih pamfletov.

Vsi misljo jednako! Govoré o zadnji interpelaciji v italijanski komori radi slik o bitki pri Visu omenja zagrebški »Obzor« povsem umestno, da ne mine leto, da ne bi se v italijanskem parlamentu pod to ali ono formo sprožilo irredentovsko vprašanje. Ministri za vnanje stvari, ki se menjujejo v Italiji precej pogosto, odgovarjajo na dotična vprašanja ali interpelacije tako previdno, da ne žalijo občutljivosti žnjimi zvezane monarhije, a da vendar še nikdar ni rekel nikdo od njih: odpovejmo se aspiracijam do pokrajin, ki niso naše, ali z drugimi besedami: nikdo od njih ni še obsodil irredentizma! Take interpelacije stavljajo navadno radikalni poslanci, ali ni ga nijednega člana v parlamentu, ki bi se ne strinjal žnjimi!!

Ko je predložitelju gori omenjene interpelacije, Succiju, stari Crispi stisnil roko, tedaj je bil stari — poštenjak predstavitelj menjenja vsega parlamenta. To nam dokazuje tudi pisanje italijanskega novinstva povodom agitacij Italijanašev v Avstriji proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu. V tem pisanju se slika solidarnost »odrešenih« z »neodrešenimi«. V tem ni razlike v italijanskem novinstvu. Tej solidarnosti bi se morala postaviti nasproti naša slovanska solidarnost.

Domače vesti.

Himen. Znani rodoljub tržaški, gospod Josip Mančkoč, se je poročil z gospodičino Gretko Dobrinovo iz Ljubljane. V imenu vsega slovenstva tržaškega vrlenu in uglednemu možu najprisrčneje čestitke!

Niti sami ne vemo, kako dobro je za nas! Pišejo nam: Danes sem plačal na tukajšnjem e. kr. finančnem uradu (eksek. oddelek) neki znesek

na račun zaostalega davka. Zahteval sem seveda slovensko pobotnico, toda dotični uradnik mi je odgovoril jednostavno: Nimamo slovenskih! Jaz na to: Če pa jaz zahtevam slovensko?! In je-li sploh mogoče in reničeno, da nimate slovenskih?! To se mi dozdeva jako čudno! — Odgovor uradnika: Mi nimamo slovenskih in vam je ne moremo dati! Če hočete italijanske, je prav, ako ne, pa pojdite plačat na magistrat!

Na to sem premislil to stvar in sem prišel do tega-le zaključka: Kakor pravijo Italijani, smo mi Slovani jako protežirani od vlade in vseh oblasti, oni pa so tlačeni. Vlada je najbrže naložila sedaj magistratu, da mora on izdajati slovenskim strankam slovenske pobotnice in druge spise. Da se pa vlada in e. k. oblasti ne bi blamirale pred magistratom in da bi jim ne mogel sponašati slednji, češ, saj ni strank, ki zahtevajo slovenske pobotnice, biva odredjeno — seveda edino v naglici protežiranja — sledeče: Ti, e. kr. davčni urad (eksek. oddelek, za druge ne vem, vedi in zapomni si: ako je prišel Slovenec plačat svoj davek in čim je zahteval slovensko pobotnico, moraš reči, da mi nimamo takih, a hkratu moraš opozoriti stranko, zahtevajočo slovensko pobotnico, da pojdí na magistrat! Eto, stvar je rešena. Vsi Slovenci bodemo morali potem hoditi na magistrat po pobotnice in magistratu bodo zamašena usta s tem. Kdor ne ume »špasa«, bi mislil, da se nam godi krivica, to pa ni tako in mi revčki sami ne vemo, na kakšen »kunšten« način smo protežirani.

Tako sem jo preštudiral jaz. Če misli kdo, da je drugače, pa naj dokaže in jaz porečem: že spet sem se vrezal. Vsakako pa ni slaba šala to, ako nas pošiljajo na magistrat po — slovenske pobotnice.

Promenjena pravila pol. društva „Edinost“ so potrjena. Po istih je odpravljena ustopenina ter znaša udnina na leto:

za ude I. vrste 6 gld.

„ „ II. „ 3 „

„ „ III. „ 1 „

Udnina se lahko plačuje v dveh enakih obrokih. S tem je vsakemu omogočeno, da po svojih močeh prispeva k temu društvu, ki je odlične važnosti za Slovence in Hrvate istrske. Saj je to edino politično društvo za Slovence Trsta in okolice ter Istre, ter znači našo narodno politično organizacijo. Brez dobre organizacije pa ni uspeha. Komur je torej na srečo blagor svojega naroda, naj pristopi k društvu »Edinosti«. Čim boljši bode gmotni položaj društva, tem bolj bode moglo širiti svoj delokrog! In čim večje bode število udov tem uplivnejši in vspešnejši bodo društveni ukrepi. Obračamo se še posebno do bratov Istranov, katerim je vendar društvo »Edinost« vedno obračalo vso svojo skrb, da se blagovolijo odzvati v obilnejšem številu, kajti premalo jih je v vrstah pol. društva »Edinost«.

Prijave ter udnino sprejema blagajnik, gosp. Ante Bogdanović, Corsia Stadion št. 8.

Berač Boštjan in njegov zet Tine iz Klanfurta sta čula, da bo na »Sokolski maskaradi« dosti »fulka«. Zato sta prosila odbor »Sokola«, da-li smesta priti na maskarado beračit se svojim »lejerkostnom«. Odbor jima je dovolil beračenje, a pod tem pogojem, da oddasta od milodarov 100% za dijaško ustanovo, to drugo pa si smesta obdržati. Berač Boštjan zna tudi kukati v zvezde in bo prodajal »planete« za ženske in moške, na katerih bo zapisana vsa sreča in nesreča vsakega, ki jih — kupi.

Edina slovanska maskarada v Trstu. Pišejo nam: V našem Trstu imamo običajno celo vrsto narodnih zabav in veselice, a prava predpustna zabava je ona, ki jo prireja vsako leto naš »Sokol«. Naši nasprotniki prirejajo vse polno več manj umazanih maskarad, malo, prav malo pa takih, da so vredne tega imena. Naša maskarada pa je taka, da sleherni oče lahko privede brez skrbi svojo hčerko pozabavati se. Odbor »Sokola« pa tudi zna prirejati take zabave! Tu se ni bati kake nedostojnosti! Zadovoljstvom čujem, da se vse pripravlja na letošnjo maskarado, kjer hočemo pokazati, da smo živi in da nas je mnogo.

Nikakor na smemo opustiti tega pojavljanja našega življenja, ter tako siliti naše ljudstvo na tuje zabave! Kakor vsaki pojav naš ima tudi ta odlično naroden pomen. Pa tudi sicer, glejmo da se zberemo vsi! Časi so resni, približuje se baje

konec sveta (!); zato naj nikdo ne zamudi tega vselega večera, da mu potem ne bode žal, ko bode že prepozno!

Zdravstvujte do ponedeljka zvečer!

Iz Missouri v Ameriki smo prejeli nastopno brzojavno vest: Od tu je odpotovala danes ob 3 uri, 45 migljajev, 16 tresov po suhem po morju, z nalašč za to prirejenim vlakom na bencino, imenitna družba ameriških milijonarjev z velikim spremstvom. Med njimi je učenjakov, pesnikov, zvezdogledov. Posebno se odlikuje med njimi največji specialist in lečnik za ženske bolezni. Njegova slava je že znana po Evropi in Ameriki ter je prispela že do indijskih bregov. Podrobneje sporočim jutri.

Mark Twain, veliki tajnik.

Sle transit gloria mundi. O zadnjem »veglione« v »Politeama Rossetti« pravi »Piccolo«, da je bilo »še zadostno« mask — po kavarnah in ulicah. Med istimi so bile nekatere tako — nelepe, da so uprav izzivale na maščevanje. »Veglione« sam pa da je bil »malo animiran«. Bilo je malo možkih, tako malo, da bi jih bil lahko naštel na prstih. Ženske maske so plesale — med seboj.

To so ruine nekdanjega karnevala tržaškega.

Pevsko društvo „Lipa“ v Bazovici vabi na prvo društveno veliko veselico s petjem, glazbo, deklamacijo in plesom, ki jo priredi v nedeljo dne 12. februarja 1899. v prostorih gostilne pri »Lipi«. Program: 1. D. Jenko: »Naprej«, izvaja godba. 2. »V prvi pozdrav«, govori g. H. R. 3. Anton Foerster: »Planinska«, izvaja moški zbor »Lipa«. 4. H. Razem: »Zora«, mazurka izvaja glazba. 5. Jos. Kocijančič: »Njega ni«, izvaja moški zbor »Lipa« s samosplovom baritona. 6. Aškero: »Mi vstajamo!«, deklamuje g. Zorica Razmova. 7. V. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček po motivih narodnih pesni. 8. a) M. Vilhar: »Po jezeru«; b) Narodna. M. Hubad: »Škrjanček«, mešani zbor, izvaja pevsko društvo »Slovan« iz Padriča. 9. Iv. pl. Zajc: Finale iz opere »Zrinjski«, izvaja glazba. 10. Jan. Laharnar: »Pozdrav«, izvaja mešani zbor »Lipa«. 11. Majcen: »Potpouri slovenskih pesni«, izvaja glazba. 12. J. K. in J. J. »Berite Edinost«, vesela igra v enem dejanju. 13. Ples.

Začetek ob 5 in pol uri zvečer. Ustopnina k veselici 50 stotink. Sedeži prve vrste 40 stotink. Sedeži druge vrste 20 stotink. Na ples za gospoda z eno gospico 2 kroni. Na ples za posamezne gospice 1 krono.

Na veselici bode nastopi blagohotno mešani zbor pevskega društva »Slovan« iz Padriča in svirala bode »Sv. Ivanska godba«.

NB. Gospodje plesalec in plesalke so uljudno naprošeni, da se strogo drže plesnega reda, kakor bode razglašen v dvorani.

»Petje in glazbo, ples in humor,

Pridite vživati v nedeljo v naš zbor«.

Na to Vas uljudno vabi

Odbor.

Pevsko in bralno društvo v Marežigah vabi na veselico, ki jo priredi dne 12. februarja t. l. v prijaznem prostoru gostilničarja Ivana Babiča. Na veselici nastopi novoustanovljeni mešani zbor tega društva. Začetek veselice točno ob 3. uri popoldne.

Ustopnina na veselico za osebo 20 nvč., k plesu za osebo 40 nvč., srečke po 10 nvč.

NB. Na pustni torek 14. februarja t. l. priredi društvo »velik ples«. Začetek ob 3. uri pop. Ustopnina 50 nvč.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

Odbor.

Pevsko društvo „Skala“ v sv. Križu bode imelo v nedeljo dne 12. t. m. ples v dvorani g. Frana Košute št. 24. Začetek plesa bode ob 4. uri in trajal bode do 3. ure zjutraj. Ustopnina k plesu za gospode 1 gld., za gospodične 20 nvč.

Posebna povabila se ne bodo razpošiljala.

Zadnji plesni venček. »Delalsko podporno društvo« bode imelo svoj plesni venček v torek dne 14. t. m. v dvorani Mally, ulica Torrente št. 16. Ta venček je edini narodni, ki se bode vršil tega dne v našem mestu, zato se nadejamo, da ga obišče vsaki naš človek, ki misli zaključiti ta pust v poštenu narodni družbi.

V zavodu sv. Nikolaja, Stadion št. 19. nahaja se jako naobrazena mladenka, ki želi poučevati v francoščini. Pripravljena je tudi nasto-

piti v službo kake odlične družine kakor odgovorjateljica.

Iz Treblje nam pišejo: V nedeljo dne 12. t. m. ob 10. uri popoldne bode tu (v dvorani gospoda Štruklja) osnovni občni zbor vzajemno podpornega društva za zavarovanje goveje živine. Volil se bode odbor.

Na obilno udeležbo vabi

začasni odbor.

Bojkot na vsej črti napovedo Slovincem tržaški neodrešeni. (Dalje.) Lahko bi opomnil »Piccolo-vo« snagoljubnost še na neko drugo dogodbo o mleku, v katero je tudi bil zamotan židovski mlekar na Dunaju, in sicer predlani, a iz obzirnosti do lepših polovic opuščam to. Razum tega pa mi je tudi premalo znan Talmud ter bi ne mogel rnsoditi, sme-li izvoljeno ljudstvo po izvestnih neizogibnih epizodah vsakdanjega življenja očistiti svoje roke samo v vodi, ali pa tudi v mleku. (Ker je dotično mleko že bilo v posesti židovskih prekupovalcev, bilo je gotovo toliko pomešano z vodo, da se je smelo brez greha rabiti v liturgične svrhe. Op. stavca, ki tudi ve, za kaj se gre.)

Toda pustimo te neprijetne spomine! Skušajmo raji najti sredstvo, da bo ustrezno snagoljubnosti »Piccolove« gospode, in da na tem naša živinoreja vendar ne bode trpela škode.

Baš o dobrem času sem zasledil v nemških listih novico, ki utegne razveseliti tudi »Piccola«, tem bolj, ker zadevuje eminentno važno in že patentirano iznajdbo Italijana — pa pristnega!

Iz Londona pišejo namreč blizu tako-le: Po vsej Veliki Britaniji je pridelovanje in trgovina s sladoledom izključno v rokah Italijanov. Tem sinovom srečnega juga pa naporno ročno delo ne diši najbolje. Za to je tuhtal in tuhtal neki zastopnik te obrti, kako bi se dal z manjšim trudom mleti potrebni led, da ga ne bi tako presneto bolele delu nevarjene roke. In naposled jo je iztuhtal. Bil je namreč ob enem tudi kolesar. Izumil je posodo, ki je pritrjena med potačema biciklja, v katero treba dejati le grudo ledu, potem zajahati jeklenega konjčiča, in moč, prenešana po navadnem lančku iz vrtečih se koles, opravlja sama mlenje ledu, mešanje z drugimi sestavinami, skratka celo izdelovanje sladoleda. Izvrstna misel, kaj ne?

Te ideje naj bi se poprijeli »Piccolo«-viči, ta patent naj bi prikrojili za naše razmere in dobavljali mleko in mlekarke izdelke s pomočjo istega (kakor opišem nižje), da jim ne bo treba dovažati mleka morda iz kolonij ob Rudečem morju in na mesto surovega masla rabiti — margarin! Poslednjega bi jim jaz ne svetoval že zato, ker je ta beseda očitno popačena iz slovenske besede »margarec« ter znači vsekako za uživalce te moderne človekoljubne iznajdbe nekaj pomenljivega — nomen, omen! (Zvršetak pride.)

In v Trstu vendar ni irredente! Predzadnja »La Tribuna illustrata« prinaša opis »velike demonstracije« laških županov dne 15. januarja in zajedno tudi slike notarja dra. Jurja Piccolija, dra. Ernesta Spadonija, župana piranskega dra. Bubba in conte-a Valentiniša. Seveda piše o tej demonstraciji v najbolj bombastičnem zlogu, ali tudi — odkritosrčno. In to je prednost, ki velja nekaj. O Spadoniju pravi n. pr.: Načelnikom je najskrajnejši skupini stranke irredentistiške!

To je vendar jasno: tu imamo irredentovsko stranko, a načelnikom najskrajnejše skupine v stranki je dr. Spadoni. Da je temu res tako, da je stranka res irredentistiška, je pričal aplavz v deželnem zboru onoga dne, ko je Spadoni govoril o »vzročnih vratih Italije« in o oni »zvezdi«, ki naj bi skoro zasijala nad temi vrati. Umeli so se in mi, tudi mi smo jih umeli.

Vzlie vsemu temu pa — ni irredente na Primorskem.

Tatinska deteljica. Policijski oficijal Titz je dne 7. t. m. zvečer 63-letnega kočijaža Ivana Bizjaka, 47-letnega težaka Jurja Jergla in 16-letnega težaka Ivana Bastijančiča presenetil v trenotku, ko so hoteli prodati neki branjevki v ulici Torrente okolo 640 kilogramov železnih plošč. Tatje so bili aretirani in železo odvzeto. Kakor se je pokazalo pozneje, je bilo železo pokradeno neki tukajšnji trdk.

Prebivalstvo Reke. Po zadnji uradni (madjarski) statistiki šteje Reka z okolico 29.494 prebivalcev, in sicer je med temi 13.012 Italijanov,

6995 »Ilircev«, 3766 Hrvatov, 28 Srbov, 2780 Slovincov, 1495 Nemcev in 1062 Madjarov. Kaj da so »Ilirci«, to lahko vsakdo ugane: madjarska statistika ni smela svetu priznati, da je večina Rečanov slovanska, t. j. celih 13.569 glav. Za Madjare so vpisani državni uradniki in redarji, Hrvate pa poznajo brčkone le v okolici, a Hrvati v mestu so jim »Ilirci«. — Pri tej priložnosti bode omenjeno, da so našli l. 1891. v ogerski državi 94.679 Slovincov (70.912 na Ogorskem, 20.987 na Hrvatsko-Slavonskem in 2780 na Reki.) »Sl. N.«

Vsem onim naročnikom, ki so zostali z naročnino smo doposlali te dni nakaznice z označeno svoto in jih opozarjamo tem potem, da ustavimo list brezpogojno vsakomur, ki ne poravnava dolga do 15. t. m.

100.000 kron, 25.000 in 10.000 so glavni dobitki velike jubilejske razstavne loterije. Opozarjam ona to naše spoštovane čitatelje, da se ti dobitki izplačajo v gotovini z 20% odbitkom in da bode žrebanje neprekinjeno dne 18. marea 1899.

Loterijske številke, izžrebane dne 8. feb.
Brno 18 29 34 64 26

Različne vesti.

Ženska emancipacija, zlasti v Ameriki, napreduje hitro. Da nahajamo med Američankami potovalnih agentov, je že znano; tudi ženski duhovniki niso nova prikazen. A sedaj so začele ustvarjati svojemu delovanju čisto novih strok. Hoditi po hišah ser pokušati kosilo in dajati gastronomične nasvete, je gotovo čuden poklic, vendar je bajé zaslužek, spojen s to novo obrtjo, tolik, da se »pokuševalke jedile« poslužujejo izvožčkov.

Drug nov delokrog, — razhoditi svojim naročnikom novo obuvalec — je sicer manj prijeten; vendar, če je dotična gospica obula in sezula vsak dan po 30 parov čevljev ter dobila za vsakega po 1 krono, se trpljenje že izplača.

Nekatere dame se pečajo s tem, da prirejajo stanovanja po vseh zahtevah modernega ukusa. Hudobni jeziki govoré, da kaj rade skrbé na ta način posebno za premožne — samee in da seje večkrat v takem elegantnem novem stanu že pridružila sameu v nerazrušljivo zvezo — dotična prirejevalka sama.

Narodno gospodarstvo.

Našim živinorejcem v blagohotno opozorjenje. Kmetijska družba naznanja vsem onim živinorejcem tržaške okolice, ki hočejo uvesti goveje plemelanske pasme, da je preskrbela kmetijski podružnici v Rojanu lepega bika plemenjaka belanske pasme. Bik je v rej pri gospodu Iv. M. Boletu, posestniku v Rojanu, hiš. št. 242, kamor naj blagovolijo priganjati svojo živino. Opomniti je, da je belanska pasma govedi jako izborna mlečno in tudi mesno plemel in sploh od vseh veščakov najbolj pripoznana plemel goveje živine. Ker zlasti krogi, določeni v to za tržaške živinorejce, niso imeli skrbí, da bi postavili zadostno število in dobrih plemenskih bikov v našo okolico, marveč so dosedanjí biki po izpovedbi veščakov malovredno in slabovzdrževano plemel, je naša kmetijska družba smatrala za zelo nujno, da postavi za v prvo jednega plemenjaka izborne belanske pasme in hoče v teku časa še nadaljevati, da se zadosti tej najnujniši potrebi domače živinoreje, kajti le-ta je ob dosedanjih razmerah morala le počati, mesto bi se

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

krepečala, kar bi bila seveda želja onih krogov, ki sploh hočejo slabo našemu slovenskemu kmetu okoličanu.

Tržaška slovenska in prava kmetijska družba pa nima niti nove državne podpore za vzdrževanje plemenskih bikov, marveč so to, kar hoče storiti v ta prosopeh domače živinoreje, le njene posebne žrtve, za kar jej gre gotovo vsa hvala.

Brzobjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Gorica 9. Radi dopolnilne volitve v deželni zbor gorški bo imelo italijansko politično društvo v petek svoje posvetovanje. Glede osebe, ki jo namerjajo kandidovati, se ne ve še ničesar pozitivnega.

Praga 9. Z Dunaja poročajo, da bode danes ministersko posvetovanje radi sklenja deželnih zborov. Jeden čeških listov pravi, da se Nemei nadejajo, da veleposestvo uvede pogajanja z njimi za zopetni ustop v deželni zbor.

Ljubljana 9. Državni poslanec in člen katoliške ljudske stranke, Gregor Döblhammer, je umrl v 76. letu svoje dobe.

Carigrad 9. Pogajanja med Srbijo in Turčijo radi sklepa začasnega carinarskega tarifa so se dovršila na povoljen način.

Bruselj 9. Tu se opaža jako živahno gibanje med Bonapartisti. Poslednji menijo, da je prišel trenotek, ko treba resno misliti na spremembo vladne oblike na Francozskem. Isti krogi menijo tudi, da stvari stoje ugodno za njih aspiracije.

London 9. »Morning Post« javlja iz New-Yorka, da je mornarska komisija zbornice reprezentantov sklenila, da je število bojnih ladij povišati za tri, tako, da bodo Amerikani razpolagali odslej z 16 bojnimi ladjami.

Carigrad 9i. Narodni zbor na otoku Samos je prijavil generalnemu guvernerju Musurus Bey, ga ga radi njegove nesposobnosti ne pripoznava več kakor takega.

Izjava.

Ko sem dne 3. junuarja t. l. položil odvetniški izpit, zaprosil sem za mesto sodnega pristava. Dne 1. februarja pa, ko sem videl, da tega imenovanja še ni bilo, izstopil sem **svojevoljno** iz državne službe ter vstopil v službo odvetnika gospoda dra. M. Pretnerja v Trstu.

Vse drugo, kar se piše v nekih krogih o mojem izstopu, ni nič drugega nego **podla laž** in se nadejam, da bode državno pravdnistvo znalo braniti čast in ugled, ako ne moje osebe kakor e. k. uradnika, pač pa gotovo čast sodišča, na katerem sem pošteno služil.

Trst, dne 8. februarja 1899.

Dr. Ivan Zuccon.

Dunajska borza dne 9. februarja.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju . . .	101.45	101.55
„ „ v srebru . . .	101.25	101.30
Avstrijska renta v zlatu . . .	120.05	120.05
„ „ v kronah . . .	102.10	102.10
Kreditne akcije . . .	362.25	362.60
London 10 Lsr.	120.40	120.40
20 mark	11.78	11.78
Napoleoni	9.56	9.55 1/2
100 italijanskih lir	44.45	44.45

Trgovinske vesti.

Budimpešta 9. Pšenica za mare gold. 9.69—9.70. Pšenica za april 9.47 gl. 9.48 do ——. Pšenica za oktober gold. 8.56 do 8.57. Rž za oktober gl. — do —. Rž za mare gld. 7.98 do 8.—. Koruza za maj 1899. gld. 4.74 do 4.76. Koruza za oktober gl. — do —. Oves za mare gl. 5.82 do 5.84. Oves za oktober gl. — do —. Koruza gl. — do —.

Pšenica: ponudbe in povpraševanja slabe. Prodaja 1.000 met. stotov. Vreme: oblačno.

Hamburg 9. Trg za kavo. Santos good average za mare 31.25, za maj 31.75, za september 32.50, za december 33.—.

Havre 9. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 37.—, za april 50 k. frankov 38.—.

Praga 9. Surovi sladkor I. izdelek, 88%. Reudent francoski Ausig. Stalno. Promptno gl. 12.40. do ——. Mare gld. —. Oktober-dec. gld. 12.20. Denar.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam povodom smrti očeta, deda in tasta,

Petra Duša,

izrazili svoje sočutje in onim, ki so skazali pokojnemu poslednjo čast, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Volče-Trst, dne 9. febr. 1899.

Rodbina Duša-Cotič.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih.

Razna.

Herminija!

Na svidenje na „Sokolovi maskaradi“, Pričakuje te „Karnevalist od srede“.

Nazarij Grižon

Via Giulia 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, kolonialnega blaga in olja

Danes se je zopet odprla
prodajalnica

manufakturnega blaga

prej

Aite & Zadnik

v ulici Nuova, ogel via S. Lazzaro.

Blago v zalogi prodaja se po jako
znižani cenli.

Slovenkam in Slovincem se priporoča

Ivanka Hafner

v via Bacehi šte. 5, II. nadstropje
za raznovrstna krojaška ženska dela. Cena zmerna,
delo dobro.

Cvet proti trganju.

(Liniment caspici).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostibolu, ganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nv. Razpošilja z obratno pošto najmanj dve steklenici

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“
Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.

URAR

sposoben v popraviljanju vsakovrstnih ur, se priporoča sl. slovanskemu občinstvu Trsta in okolice.

Friderik Colja,

raznašalec „Edinosti“ in vratar,
Via Solitario št. 8.

Spiritus sinapis compotusis

ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd. Steklenica z navodilom stane le 20 nvč. ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Ai due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Gostilna na prodaj!

Na prodaj je dobro obiskovana slovenska gostilna na primernem kraju mesta. Gostilna donša do 10 gld. dobička na dan. Pojasnila daje **Jože Vodopivec** v kavarni »Commercio«, bodisi ustmeno ali pismeno.

Dr. Rosa Balzam

Praško domače mazilo

za žolodec.

iz lekarni B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaaja lakho. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno položeno
varstveno znamko.

Glavna
zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran,
ogel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

žrebanje nepreklicno
18. marcija 1899.

1. glav. dobiček **100.000** Kr. vr.

2. glav. dobiček **25.000** Kr. vr.

3. glav. dobiček **10.000** Kr. vr.

v gotovini 20% odbitka.

Dunajske srečke po 50 nvč.

Nigris, Enrico Schiffmann, Giuseppe Zoldan.

priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Mandl & Comp., „Il Mercurio Triestino“, Alessandro Levi, Girolamo Morpurgo, Marco